הַאי עֲשֵׂה, וְהַאי עֲשֵׂה, כלומר, בכל אחד מהדינים שייך העשה לדון דין תורה, **וַעֲשֵׂה הַכְּבוֹד תּוֹרָה עָדִיף** – והעשה לדון את קרובו של רב ענן שיש בזה גם כבוד התורה של רב ענן עדיף, ולפיכך, **סַלְקֵיהּ רַב נַחְמָן לְדִינָא דְּיַתְמֵי, וְאַחְתֵּיהּ לְדִינֵיהּ** – והוריד לדין את אותו אדם. **כֵּיוָן דְּחָזְיָא בַּעַל דִּינֵיהּ** – כיון שראה בעל דינו של אותו אדם, **יָקְרָא דְּקָא עָבִיד לֵיהּ** – את הכבוד שעשה לו רב נחמן, נבהל, **וְאִיסְתַּתַּם טַעֲנָתֵיהּ** – ונסתתמו טענותיו, ולא יכל לטעון טענותיו כראוי.

הגמרא מביאה מה אירע לאחר אותו מעשה: **רַב עָנָן, חָזָה רָגִיל אֵלְיָהוּ דַּאֲתֵי גַּבֵּיהּ** – היה רגיל אליהו הנביא שהיה בא ומתגלה אליו, **דַּהֲוָה מַתְנֵי לֵיהּ סֵדֶר דְּאֵלְיָהוּ** – שהיה שונה לו את הברייתא הנקראת 'סדר אליהו'. **בֵּיוָן דְּעָבַד חָכְמֵי** – כיון שעשה רב ענן כן, ששלח לרב נחמן שידון את פלוני ובכך נגרם שנסתתמו טענותיו של בעל דינו, **אִיסְתַּלַק** – נסתלק אליהו ושוב לא הגיע אליו. **יָתִיב בְּתַעֲנִיתָא וּבָעָא רַחֲמֵי** – ישב רב ענן בתענית וביקש רחמים, **וַאֲתָא** – ובא אליו שוב אליהו. **כִּי אֲתָא** – כאשר בא אליו, **הֲוָה מְכַעֲיֵת לֵיהּ בַּעְוֹתֵי** – היה מבעית ומפחיד אותו, **וַעֲבַד תֵּיבוּתָא** – ועשה רב ענן תיבה **וְיָתִיב** קַמֵּיהּ והיה יושב בתוכה לפני אליהו מחמת הפחד, **עַד דְּאַפֵּיק לֵיהּ סֵירְרֵיהּ** עד שהיה מסיים סדר לימודו. **וְחֵינוּ דְּאָמְרֵי** – ווזהו מה שאומרים ש'סדר אליהו' יש בו שני חלקים, **סֵדֶר דְּאֵלְיָהוּ זוּטָא, רַבָּה, סֵדֶר אֵלְיָהוּ זוּטָא**, משום שמה שרב ענן למד מאליהו בתחילה מחוץ לתיבה, רב יותר וזה הנקרא 'רבה' ומה שלמד הימנו לבסוף בתוך התיבה מועט יותר, ולכך נקראת 'זוטא'.

אגב שהביאה הגמרא (לעיל קה:) את המעשה בלחם שהביאו לאלישע, מביאה הגמרא עוד דרשה שלמדו משם: **בִּשְׁנֵי דְּרַב יוֹסֵף חָיָה רִיתְחָא** – בשנים שהיה רב יוסף חי היה כעס מאת ה' ובא רעב לעולם. **אָמְרֵי לֵיהּ רַבָּנָן לְרַב יוֹסֵף, לֵיכְעֵי מַר רַחֲמֵי** – שיבקש רחמים שיפסק הרעב. **אָמַר לְהוּ** רב יוסף לרבנן, **הַשְׁתָּא** – ומעתה יש לתמוה, **וּמָה אֵלִישָׁע, דְּכִי הֲוֹו רַבָּנָן מִיפַּטְרֵי מַקָּפֵיהּ** – שכאשר היו התלמידים נפטרים מלפניו לשוב לבתיהם, **הֲוֹו פָּיְישֵׁי תְּרֵי אַלְפֵי וּמָאתַיִן רַבָּנָן** – היו נשארים אלפיים ומאתים תלמידים אצלו שהיו אוכלים על שלחנו, ומכל מקום **בְּעִידָּן רִיתְחָא לָא הֲוָה בָּעֵי רַחֲמֵי** – בשעה שהיה כעס משמים לא היה מבקש רחמים מה', **אֲנָא אִיבָּעֵי רַחֲמֵי** – וכי אני שאין לי כל כך הרבה תלמידים, אבקש רחמים לבטל הגזירה.

מבררת הגמרא: **וּמַאי דְּפָיְישֵׁי הָכִי** – ומנין לנו שנשארו לסעוד על שולחנו של אלישע אלפיים ומאתים. **דִּכְתִיב** בענין העשרים ושנים לחמים שהביאו לאלישע (מלכים ב' ד מג) **'וַיֹּאמֶר מְשָׁרְתוֹ מָה אֶתֵּן זֶה לִפְנֵי מֵאָה אִישׁ' כלומר, כיצד יספיק הלחם למאה איש. ויש לברר, מַאי** מה כוונת הפסוק **'לִפְנֵי מֵאָה אִישׁ', אִילֵימָא דִּכוּלְּהוּ** – אם תאמר שהכוונה שבכל הלחמים אין די ליתן **לִפְנֵי מֵאָה אִישׁ**, הרי **בְּשֵׁנֵי בְּצוֹנֶרֶת** שאין הלחם ברווח, **טוֹבָא הֲוֵי** – נחשבים הם הרבה גם עבור מאה איש, **אֶלָּא** על כרחך **דְּכָל חַד וְחַד** – שכל אחד ואחד מן הככרות ינתן **קַמֵּי** [–לפני] **מֵאָה אִישׁ**, ומאחר שהיו שם עשרים ושתים ככרות נמצא מספר התלמידים הסמוכים על שולחנו אלפיים ומאתים.

הגמרא מפרטת את מנין התלמידים שהיו סמוכים על שולחנם של כמה מהאמוראים: **כִּי הֲוֹו מִיפַּטְרֵי רַבָּנַן מִבֵּי רַב** – כאשר היו התלמידים נפטרים לבתיהם מבית מדרשו של רב, **הֲוֹו פָּיְישֵׁי אַלְפָא וּמָאתַן רַבָּנַן** – היו נשארים לסעוד על שולחנו אלף ומאתים תלמידים. וכשהיו נפטרים התלמידים **מִבֵּי רַב הוּנָא, הֲוֹו פָּיְישֵׁי תְּמָנֵי מְאָה רַבָּנַן** – היו נשארים שמונה מאות תלמידים.

הגמרא מתארת את רבוי הקהל שהיה נאסף לשמוע את שיעורו של רב הונא: **רַב הוּנָא הֲוָה דָּרִישׁ בְּתַלְיְסַר אֲמוֹרָאֵי** – היה דורש בשלושה עשר מתורגמנים, שהיו משמיעים דרשתו לרבים. **כִּי הֲווֹ** **55**
סַיְימֵי רַבָּנַן מִמְּתִיבְתָּא דְּרַב הוּנָא – כשהיו התלמידים קמים **56**
משיעורו של רב הונא, **וְנָפְצֵי גְּלִימֵיהוּ** – והיו מנערים את **57**
גלימותיהם מהעפר שדבק בהם כשישבו על הקרקע, **הֲוָה סָלְיֵק** **58**
אַבְקָא וְכַסֵּי לֵיהּ לְיוֹמָא – היה עולה אבק רב כל כך שהיה מאפיל **59**
את אור החמה, **וְאָמְרֵי בְּמַעֲרְבָא** – וכאשר ראו זאת בארץ ישראל, **60**
היו אומרים, **קָמוּ לֵיהּ מִמְּתִיבְתָּא דְּרַב הוּנָא בַּבְלָאָה** – הנה קמו **61**
התלמידים מישיבתו של רב הונא בבבל. **62**

הגמרא ממשיכה להביא מנין התלמידים שהיו סמוכים על **63**
שולחנם של חכמים שונים: **כִּי מִיפַּטְרֵי רַבָּנַן מִבֵּי רַבָּה וְרַב יוֹסֵף** – **64**
כשהיו התלמידים נפטרים מלפני רבה ורב יוסף, **הֲוֹו פָּיְישֵׁי** – היו **65**
נשארים לאכול על שולחנם, **אַרְבַּע מְאָה רַבָּנַן** – ארבע מאות **66**
תלמידים, **וְקָרוּ לְנַפְּשַׁיְיהוּ יַתְמֵי** – והיו רבה ורב יוסף קוראים **67**
לעצמם יתומים, **כִּי הֲוֹו מִיפַּטְרֵי רַבָּנַן מִבֵּי אַבַּיֵי, וְאָמְרֵי לָהּ** – ויש **68**
אומרים **מִבֵּי רַב פָּפָּא, וְאָמְרֵי לָהּ, מִבֵּי רַב אַשִׁי, הֲוֹו פָּיְישֵׁי מָאתָן** **69**
רַבָּנַן – היו נשארים מאתים תלמידים **וְקָרוּ נַפְשַׁיְיהוּ** – והיו קוראים **70**
עצמם **יַתְמֵי דְּיַתְמֵי**. **71**

* * * **72**

בגמרא לעיל שנינו שגוזרי גזירות שבירושלים היו נוטלים שכרן **73**
מתרומת הלשכה, מביאה הגמרא שישנם עוד דברים שנעשו **74**
במעות אלו: **אָמַר רַבִּי יִצְחָק בַּר יְדִידָא אָמַר רַב אַמִּי, מְבַקְּרֵי מוּמִין** **75**
של בהמות קדשים **שְׁבִירוּשָׁלַיִם, הָיוּ נוֹטְלִין שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה.** **76**
אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׁמוּאֵל, תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הַמְּלַמְּדִין הִלְכוֹת **77**
שְׁחִיטָה לַכֹּהֲנִים לצורך שחיטת הקרבנות, **הָיוּ נוֹטְלִין שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת** **78**
הַלִּשְׁכָּה. **79**

אָמַר רַב גִּידֵּל אָמַר רַב, תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הַמְּלַמְּדִים הִלְכוֹת קְמִיצָה של **80**
המנחות **לַכֹּהֲנִים, נוֹטְלִין שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה.** **81**

אָמַר רַבָּה בַּר בַּר חָנָה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מְנִיחֵי סְפָרִים שֶׁהושיבו בית **82**
דין **בִּירוּשָׁלַיִם** שיהא כל אחד מביא להם ספריו להגיהם, **הָיוּ נוֹטְלִין** **83**
שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה, שבית דין הפקירו תרומת הלשכה לכך **84**
כדי שלא יתעצלו בני אדם מלהגיה ספריהם. **85**

אָמַר רַב נַחְמָן אָמַר רַב, נָשִׁים הָאוֹרְגוֹת בַּפָּרֹכוֹת לבית המקדש היו **86**
נוֹטְלוֹת שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה, וַאֲנִי רב נחמן חולק **וְאוֹמֵר** **87**
שנוטלות שכרן **מִקְּדֻשֵּׁי בֶּדֶק הַבַּיִת, הוֹאִיל וּפָרֹכוֹת תַּחַת** – במקום **88**
חלק מבנין בית המקדש **עֲשׂוּיוֹת**, לפיכך נחשבים כצורך הבנין. **89**

הגמרא מקשה על דברי רב נחמן: **מֵיתִיבִי, נָשִׁים הָאוֹרְגוֹת בַּפָּרֹכוֹת,** **90**
וְכן משפחת **בֵּית גַּרְמוּ** שהיו ממונים **עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים,** **91**
וּמשפחת בֵּית אַבְטִינָס שהיו ממונים **עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת, כּוּלָּן הָיוּ** **92**
נוֹטְלוֹת שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. ובררייתא זו סותרת לכאורה את **93**
דברי רב נחמן. מתרצת הגמרא: **הָתָם בִּדְבָבֵי** – הברייתא שם **94**
מדברת על הפרוכות שהיו בנגד הפתחים שעשויות לצניעות **95**
ואינם חלק מהבנין, ולכך נעשים מתרומת הלשכה. **דְּאָמַר רַבִּי זֵירָא** **96**
אָמַר רַב, שִׁלְשָׁה עָשָׂר פָּרֹכוֹת הָיוּ בְּמִקְדָּשׁ שֵׁנִי, שִׁבְעָה מהם היו **97**
תלוים **בְּנֶגֶד שִׁבְעָה שָׁעָרִים** שהיו לעזרה, **אֶחָד לְפִתְחוֹ שֶׁל הֵיכָל** **98**
וְאֶחָד לְפִתְחוֹ שֶׁל אוּלָם, שְׁנַיִם בַּדְּבִיר להבדיל בין ההיכל לקודש **99**
הקדשים, **וּשְׁנַיִם** מכוונות **בְּנֶגְדָּן בָּעֲלִיָּה** להבדיל בין עליית ההיכל **100**
לעליית קודש הקדשים. **101**

דבר נוסף שעשו מתרומת הלשכה: **תָּנוּ רַבָּנַן, נָשִׁים הַמְגַדְּלוֹת** את **102**
בְּנֵיהֶן בטהרה **לְצורך עשיית אפר פָּרָה** אדומה, **הָיוּ נוֹטְלוֹת שְׂכָרָן** **103**
מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה. אֲבָא שָׁאוּל אוֹמֵר, נָשִׁים יְקָרוֹת – עשירות **104**
שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם הָיוּ זָנוֹת אוֹתָן וּמְפַרְנְסוֹת אוֹתָן בלבוש ובכסות. **105**
הגמרא דנה מהיכן לקחו מעות לעשיית כלים שונים שבמקדש: **106**
בְּעָא מִינֵיהּ – שאל **רַב הוּנָא מֵרַב,** **107**

כְּלֵי שָׁרֵת – כלים שהיו משתמשים בהם במזבח החיצון שהוא בנין אבנים, מַהוּ שֶׁיֵּעָשׂוּ מִקְדְּשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת, וצדדי הספק, צוֹרֶךְ מִזְבֵּחַ נִינְהוּ – האם כיון שהם לצורך מזבח החיצון שהיה בנין אבנים והרי הוא חלק מבנין הבית, וּלכך מִקְדְּשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת אָתוּ – נעשים מקדשי בדק הבית כשאר צרכי בנין הבית, אוֹ צוֹרֶךְ קָרְבָּן נִינְהוּ [–הם], הבא מתרומת הלשכה וּלכך מהנותר מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה הָיוּ עוֹשִׂין אוֹתָן. הגמרא פושטת את הספק: אָמַר לֵיהּ רב, אֵין נַעֲשִׂין אֶלָּא מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה.

הגמרא מקשה על דעת רב: אֵיתִיבֵיהּ רב הונא לרב, מהנאמר בפסוק לגבי הכסף שאספו בימי יהויאש לחיזוק בדק הבית (דברי הימים ב׳ כד יד) ׳וַיִּכְלוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְיְהוֹיָדָע (הַכֹּהֵן) אֶת שְׁאָר הַכֶּסֶף וַיַּעֲשֵׂהוּ כֵלִים לְבֵית ה׳ כְּלֵי שָׁרֵת׳ וגו׳ הרי שעושים כלי שרת מקדשי בדק הבית ולא מתרומת הלשכה. אָמַר לֵיהּ רב לרב הונא, דְּאַקְרֵיךְ כְּתוּבֵי לֹא אַקְרֵיךְ נְבִיאֵי – הרב שלימדך כתובים לא לימדך נביאים, כלומר, אף שמהפסוק בכתובים [דברי הימים] משמע שמהכסף שאספו לבדק הבית עשו כלי שרת, מכל מקום בפסוק בנביאים לא משמע כן, שנאמר (מלכים ב׳ יב יד–טו) ׳אַךְ לֹא יֵעָשֶׂה בֵּית ה׳ סִפּוֹת [–כלים] וגו׳ כִּי לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה יִתְּנֻהוּ וְחִזְּקוּ בּוֹ אֶת בֵּית ה׳׳ הרי מפורש שלא היו עושים כלי שרת מקדשי בדק הבית. מקשה הגמרא: אִי הָכִי קָשׁוּ קְרָאֵי אַהֲדָדֵי – אם כן שאנו מפרשים המקראות כפשוטם הרי הם סותרים זה את זה. מתרצת הגמרא: לֹא קַשְׁיָא, כָּאן – הפסוק בדברי הימים שעושים כלי שרת ממעות בדק הבית, נאמר באופן שֶׁנָּבוּ לצורך בדק הבית וְהוֹתִירוּ, כלומר, לאחר שתיקנו כל מה שצריך עדיין נשארו מעות, ומאחר שאין צריכים את כל המעות לבדק הבית עושים מהמותר כל שרת. ואילו כָּאן – הפסוק במלכים שאין לוקחים מכסף בדק הבית לכלי שרת שֶׁנָּבוּ וְלֹא הוֹתִירוּ, ועל אופן זה אמר רב ש׳אין נעשין אלא מתרומת הלשכה׳.

מקשה הגמרא: וְכִי נָבוּ וְהוֹתִירוּ מַאי הָוֵי – מה בכך, הרי מאחר שהכסף נגבה לצורך בנין הבית, לכאורה אין להשתמש בו לצורך קדושת קרבן לעשיית כלי שרת. מתרצת הגמרא: אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ, לֵב בֵּית דִּין [שעל דעתם הקדישו ישראל את המעות] מַתְנֶה עֲלֵיהֶן מתחילה שֶׁאִם הוּצְרְכוּ מעות אלו לבדק הבית, הוּצְרְכוּ, ואז אין עושין מהם כלי שרת, וְאִם לָאו – שאין צורך במעות אלו לבדק הבית, יְהוּ המעות האלו מוקדשים לִכְלֵי שָׁרֵת.

הגמרא מביאה סיוע לדעת רב: תָּנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, כְּלֵי שָׁרֵת בָּאִין מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (דה״י שם) ׳וְכִכְלוֹתָם הֵבִיאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְיְהוֹיָדָע אֶת שְׁאָר הַכֶּסֶף וַיַּעֲשֵׂהוּ כֵלִים לְבֵית ה׳ כְּלֵי שָׁרֵת׳ וגו׳, ומהלשון ׳שאר הכסף׳ משמע שמדובר בכסף שיש לו שיריים, וְאֵיזֶהוּ כֶסֶף שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁיָרִיִּים, הֱוֵי אוֹמֵר זֶה תְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה, דהיינו הכסף שבקופות הנתרם מהלשכה והשיריים נשארים בלשכה, הרי שכלי שרת נעשים מתרומת הלשכה.

שואלת הגמרא: וְאֵימָא שְׁיָרִיִּים גּוּפַיְיהוּ – שמא תאמר שכוונת הפסוק ׳שאר הכסף׳ לשיריים עצמם דהיינו המעות הנשארים בלשכה, ומהם היו עושים כלי שרת ולא מתרומת הלשכה. משיבה הגמרא: יש לפרש את הפסוק כְּדְאָמַר רָבָא במקום אחר (פסחים נח:) שמכך שאמר הכתוב (ויקרא ו ה) ׳הָעוֹלָה׳ ולא ׳עולה׳, משמע שהכוונה לְעוֹלָה האמורה רִאשׁוֹנָה בפרשת הקרבנות (במדבר כח ג) והיא עולת התמיד, וְהָכִי נַמִּי – ואף כאן יש לדרוש ממה שאמר הפסוק ׳שְׁאָר הַכֶּסֶף׳, שהכוונה לְכֶסֶף רִאשׁוֹן דהיינו הכסף שהיו תורמים בקופות [שהוא ראשון לשיריים], ולא לשיריים.

מֵיתִיבִי – הקשו בני הישיבה על דברי רב, שנינו בברייתא, הַקְּטוֹרֶת וְכָל קָרְבְּנוֹת צִבּוּר בָּאִין מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה, מִזְבַּח הַזָּהָב הפנימי שהיה בהיכל, וּלְבוֹנָה שהיו מניחים על שולחן לחם הפנים, וּכְלֵי שָׁרֵת, בָּאִין מֵמּוֹתַר נְסָכִים. מִזְבַּח הָעוֹלָה – מזבח החיצון שהוא מחובר לקרקע ונחשב כבנין, וכן הַלִּשְׁכוֹת וְהָעֲזָרוֹת בָּאִין מִמֹּתַר בֶּדֶק הַבַּיִת. חוּץ לְחוֹמַת הָעֲזָרָה – עזרת הנשים, החיל וחומת העיר, בָּאִין מִמֹּתַר הַלִּשְׁכוֹת – מהשקלים שנותרו בלשכה בראש חודש ניסן. הגמרא מוסיפה על החלק האחרון של הברייתא: זוֹ הִיא שֶׁשָּׁנִינוּ (שקלים פ״ד מ״ב) חוֹמַת הָעִיר וּמִגְדְּלוֹתֶיהָ וְכָל צָרְכֵי הָעִיר בָּאִין מִמֹּתַר הַלִּשְׁכָּה. מכל מקום נמצא שכלי שרת באין ממותר נסכים ולא מתרומת הלשכה. מתרצת הגמרא: תַּנָּאֵי הִיא – דין זה שנוי במחלוקת תנאים, דְּתַנָּן במשנה (שם פ״ד מ״ד) מוֹתַר תְּרוּמָה – מעות שנתרמו מהלשכה ונשארו בקופות בראש חודש ניסן, מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ, רֵיקוּעֵי זָהָב צִיפּוּי לְבֵית קָדְשֵׁי הַקָּדָשִׁים – לוקחים זהב ומרדדים אותו ומחפים בזה בכל שנה את קודש הקדשים. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר, מוֹתַר פֵּירוֹת – הרווח שהיה הקדש משתכר בפירות, ממנו לוקחים לְקִין הַמִּזְבֵּחַ – עולות להקריב על המזבח כשאין שם קרבנות אחרים. ואילו מוֹתַר תְּרוּמָה לְצורך כְּלֵי שָׁרֵת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר שלא כדברי רבי ישמעאל, אלא מוֹתַר תְּרוּמָה לְקניית בהמות לצורך קֵין הַמִּזְבֵּחַ, מוֹתַר נְסָכִים לְכֵלֵי שָׁרֵת. רַבִּי חֲנִינָא סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר, מוֹתַר נְסָכִים לְצורך קֵין הַמִּזְבֵּחַ, מוֹתַר תְּרוּמָה לְכֵלֵי שָׁרֵת. מסיימת המשנה: וְזֶה וְזֶה – בין רבי עקיבא ובין רבי חנינא סגן הכהנים לֹא הָיוּ מוֹדִים שיהא שום מותר בְּפֵירוֹת.

הגמרא מבארת את המשנה בשקלים: פֵּירוֹת מַאי הִיא – מהו ׳מותר פירות׳, דְּתַנְיָא בברייתא, מוֹתַר תְּרוּמָה, מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ, לוֹקְחִין פֵּירוֹת בָּזוֹל וּמוֹכְרִין אוֹתָם בְּיוֹקֶר, וְהַשָּׁכָר – וברווח שהיה ההקדש משתכר בזה היו מְקַיְּצִין בּוֹ אֶת הַמִּזְבֵּחַ – קונים עולות להקריב על המזבח בזמן שאין שם קרבנות אחרים. וְזוֹ הִיא שֶׁשָּׁנִינוּ במשנה בדברי רבי ישמעאל מוֹתַר פֵּירוֹת לְקִין הַמִּזְבֵּחַ.

שואלת הגמרא: מַאי – מה כוונת המשנה זֶה וְזֶה [רבי עקיבא ורבי חנינא סגן הכהנים] לֹא הָיוּ מוֹדִין בְּפֵירוֹת. משיבה הגמרא: דְּתַנַּן במשנה (שם פ״ד מ״ג) מוֹתַר שָׁרֵי לִשְׁכָּה מעות שנשארו משיירי הלשכה מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהֶן, לוֹקְחִין בָּהֶן יֵינוֹת שְׁמָנִים וְסָלָתוֹת בשעת הזול ומוכרים אותן ביוקר לצורך מנחות ונסכים, וְהַשָּׁכָר נופל לְהֶקְדֵּשׁ דִּבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, אֵין מַשְׁתַּכְּרִין – אין עושים סחורה כדי להרויח בְּמעות שֶׁל הֶקְדֵּשׁ, אַף לֹא – וכמו כן אין עושים סחורה בְּמעות שֶׁל עֲנִיִּים. ואם כן כוונת המשנה [לא היו מודין בפירות] לומר שלדעת רבי עקיבא ורבי חנינא סגן הכהנים אין כלל ׳מותר פירות׳ לפי שאין עושים סחורה בפירות לצורך קין המזבח.

הגמרא מפרשת את הטעם: בְּשֶׁל הֶקְדֵּשׁ מַאי טַעְמָא לֹא – הטעם שאין עושים סחורה במעות של הקדש, לפי שֶׁאֵין עֲנִיּוּת בְּמָקוֹם עֲשִׁירוּת – מעות הקדש. וּבְשֶׁל עֲנִיִּים מַאי טַעְמָא לֹא – והטעם שאין עושין סחורה במעות של עניים, דִּלְמָא מִתְרַמֵּי לְהוּ עָנְיָא וְלֵיכָּא לְמֵיתְבָא לֵיהּ – שמא יזדמן להם עני ולא יהיה מה לתת לו לפי שהמעות יהיו מושקעים בסחורה.

* * *

שנינו במשנתינו: מִי שֶׁהָלַךְ לְמְדִינַת הַיָּם ואשתו תובעת מזונות, חנן אומר תשבע בסוף ולא תשבע בתחילה, נחלקו עליו בני כהנים גדולים ואמרו תשבע בתחילה ובסוף.

אִיתְּמַר, רַב אָמַר,